

Representantforslag 98 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll

Dokument 8:98 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll om styrket kraftforsyning til Bergensområdet

Til Stortinget

Bakgrunn

Statnetts planer om å bygge ny høyspentlinje i Hardanger har skapt stor debatt og vært svært kontroversielle. Da beslutningen ble tatt 2. juli 2010, var det med stor motstand lokalt. Fra motstandere ble det spesielt fremmet krav om valg av sjøkabel fremfor luftspenn. Andre aktører ønsket utredet økt lokal kraftproduksjon og/eller redusert energibruk, både i husholdninger, næringslivet og petroleumssektoren. Regjeringen, derimot, fastholdt bastant at saken var tilstrekkelig utredet.

Den 11. august 2010 endret saken karakter da regjeringen gjorde en «klok» beslutning om å utrede saken grundigere, hovedsakelig for å belyse alternativene sjøkabel og luftspenn grundigere. Rapportene fra de fire utvalgene foreligger nå. De gir både et bredere bilde av saken og flere perspektiv enn regjeringen la vekt på i fjor, og er således nyttige innspill til den videre prosess.

Olje- og energiministeren har i ettertid innrømmet at han i forkant av beslutningen skulle brukt mer tid på å få en god prosess overfor lokaldemokratiet. Det synspunktet deler forslagsstillerne. Derfor er det viktig at man nå gjør jobben grundig, slik at man slipper nye omkamper og flere protester. Det konstateres samtidig at regjeringen har snudd på en rekke politiske standpunkter de siste 6 måneder. Denne positive

linjen, hvor regjeringen adopterer standpunktene til opposisjonen, bør videreføres.

Da regjeringen 2. juli 2010 vedtok å gi konsesjon til bygging av en høyspentlinje mellom Sima og Samnanger i Hordaland, hadde de i Stortinget bare en måned tidligere, den 3. juni 2010, avvist et forslag fra opposisjonen om å drøfte grensedragning for jord/sjøkabler vs. luftspenn, jf. Innst. 286 S (2009–2010).

Men i brev datert 8. september 2010 til stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen skriver statsråd Terje Riis-Johansen:

«Jeg legger imidlertid opp til å framlegge en sak for Stortinget om de overordnede føringene for den fremtidige utbygging og oppgradering av landets overføringsnett for kraft senere i denne stortingsperioden.»

Det er positivt.

Tilsvarende varslet olje- og energiministeren 13. desember 2010 at han vil framlegge en etterlenget energimelding. Dette skjedde bare 11 dager etter at de rødgrønne partiene på Stortinget hadde avvist behovet for en energimelding. Man skal derfor ikke beskyldte regjeringen for å ha lange linjer i sin energipolitikk, men tegn til læring gjennom feiling er det unektelig.

De to ovennevnte sakene er dog ikke fremmet for Stortinget enda, og Stortinget har derfor ikke hatt anledning til å drøfte kraftsituasjonen i Hordaland/Vestlandet på overordnet nivå. Tilsvarende har regjeringen ikke fått noe oppdatert signal fra Stortinget om kraftlinjepolitikken. I denne saken om kraftforsyningen til Bergen – hvor statsministeren har måttet engasjere seg og overstyre sin fagstatsråd for å sikre tilstrekkelig utredning i en sak, og hvor hele fire utvalg har jobbet for å belyse saken – synes det relevant om også Stortinget tas med på råd. Når saken i tillegg omhandler konsekvenser fra tidligere enkeltvedtak i

Stortinget – om økt elektrifisering av norsk sokkel, restriksjoner på bygging av gasskraftverk og lignende – synes det relevant at Stortinget drøfter konsekvensene av den energipolitikken som har vært ført. Ikke for at Stortinget skal gjøre endelig vedtak i saken om kraftlinjer i Hardanger, ei heller behandle alle kraftlinjesaker i fremtiden, men fordi en så kontroversiell sak med unormal saksbehandling i regjeringen bør bli best mulig forankret i Stortinget. Saken vil legge premisser for videre saksbehandling av en rekke nye kraftlinjer i landet. Et av Hardanger-utvalgene har anslått valg av sjøkabel til å koste nesten 30 mrd. kroner ekstra som følge av tilsvarende krav på andre prosjekter.

Forslagsstillerne forventet at regjeringen ville behandle utvalgenes rapporter med et åpent sinn, med det mål å vurdere alle alternativer med friske øyne. Hovedmålet er å sikre kraftforsyningen til Bergen på best og billigst måte. Dette mener forslagsstillerne er svært viktig, og saken må sikres en god fremdrift.

Dessverre fremstår prosessen hos olje- og energiminister Terje Riis-Johansen mer å være et spill for galleriet, hvor man skal samle argumenter for den allerede valgte løsningen med nye høyspentlinjer i Hardanger. Statsrådens politiske rådgiver, Ivar Vighedenes, slår fast i Bergens Tidende 6. februar 2010, at det i denne saken nå er kun tre valg: luftspenn i Hardanger, sjøkabel i Hardanger eller ingenting, og hvor sistnevnte anses som uansvarlig.

Forslagsstillerne mener det er beklagelig at regjeringen velger å begrense de reelle alternativene så tidlig i prosessen. Det trengs mer strøm til Bergen, men det er ikke gitt at løsningen må være å føre mer strøm gjennom nye kraftlinjer i Hardanger.

Et slikt snevert mulighetsrom er i så fall en konsekvens av at man har tatt politiske valg hvor man bevisst velger bort tiltak som øker kraftproduksjonen eller reduserer strømforbruket i regionen. Regionen har for eksempel stort potensial innen ny stor vannkraft og/eller gasskraft og står overfor mer elektrifisering av petroleumsinstallasjoner.

Forslagsstillerne mener regjeringens tilnærming i denne saken vitner om at man har valgt bort alle alternativer innen ny kraftproduksjon, og derfor står igjen med å måtte utnytte eksisterende vannkraftressurser i området bedre. De ressursene ligger hovedsakelig i området rundt Sima.

Utvalgene peker derimot på at det finnes alternativer, dersom man unnlater å la politiske skyggelapper begrense verdensbildet. Dersom man er villig til å etablere ny kraftproduksjon, kan man se på flere

løsninger som sikrer kraftforsyningen i Bergen på et forsvarlig nivå.

Utvalg 4 har vurdert spenningsoppgradering av eksisterende kraftlinje mellom Hordaland og Rogaland, med tilhørende ny kraftproduksjon. Etter deres vurdering er dette trolig det mest samfunnsøkonomisk fornuftige alternativet. Forslagsstillerne mener dette alternativet bør drøftes nøye, og ber Stortinget pålegge regjeringen å vurdere dette opp mot luftspenn i Hardanger før en endelig beslutning tas. Forslagsstillerne mener dette kan gjøres rimelig hurtig, slik at forsinkelser ikke oppstår.

Valget man da egentlig står overfor, er ikke luftspenn eller sjøkabel i Hardanger. Det er derimot om man skal bygge ny strømvei for å utnytte eksisterende kraftverk, eller oppgradere eksisterende strømvei for å utnytte nye kraftverk. Forslagsstillerne mener sistnevnte alternativ «skaper verdier», mens ensidig fokus på infrastruktur innehar et snevert fokus på «fordeling av verdier».

Fra regjeringspartiene har det kommet flere krav om å behandle saken i Stortinget. I tillegg er det tatt til orde for endringer i den overordnede politikken. For eksempel sa stortingsrepresentant Gina Knutson Barstad fra Sosialistisk Venstreparti i debatt på NRK Politisk kvarter 11. august 2010 om kraftlinjene at «selvfølgelig skal vi ta debatten om det i Stortinget». Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim sa til TV2 12. august 2010 at han vil ha mest mulig av strømmettet i sjøkabel der det er mulig. I et intervju med Aftenposten 14. august 2010 tok statsråd Erik Solheim til orde for at alle strømmnettutbygginger i Norge skal vurderes av et uavhengig utvalg/en tredjepart før det fattes en avgjørelse om teknologi og trasévalg.

Forslag

Basert på de nye utredninger som er kommet fra utvalgene, de signaler som har kommet fra både olje- og energiminister Terje Riis-Johansen og representanter fra regjeringspartiene, fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen i saken om styrket kraftforsyning i Bergen sette alternativet om spenningsoppgradering av eksisterende kraftlinjenett med tilhørende ny kraftproduksjon opp mot nye kraftlinjer i Hardanger når endelig beslutning tas.

17. februar 2011